

מכזית טריפה. ומתרת הגמרא, שמחלוקת תנאים היא אם די בכל
 שהוא בכדי להכשירה או שצריך דווקא שיעור כזית להכשירה, ועל
 מחלוקת זו מובאת מימרא זו: **וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּרַבִּי יוֹסֵף אָמַר רַבִּי**
יִחְזִקְיָהוּ, הֲלֵכָה בְּרַבְרִי הָאֹמֵר שְׂצִיר שִׁישְׁתִּיר בְּזֵית כִּבְד שְׁנִיטֵל
בְּכַדִּי לְהַכְשִׁירָה.
 מקשה הגמרא: **וְיָמֵי אָמַר רַבִּי יִחְזִקְיָהוּ, שְׂצִיר שִׁיור כִּזִּית כִּבְד**
שְׁנִיטֵל כְּדִי לְהַכְשִׁיר, וְהָאֹמֵר רַבִּיהַּ בַּר פֶּרֶ הֵנָּה אָמַר רַבִּי יִחְזִקְיָהוּ,
הֲלֵכָה בְּסִתְּמָם מְשֻׁנָּה – היכן שנשנה רק דין בלא שנתפרש מיהו התנא
 שאמר דין זה, הלכה כאותה משנה, והֵנָּה במשנתנו, **נִיטְלָה הַכְּבֵד**
וְלֹא נִשְׁתִּיר הִימְנָה כְּלוּם טְרִיפָה, וְשָׁמַע הָאֹמֵר נִשְׁתִּיר בַּהּ מִשְׁהוּ
כְּשֶׁרָה, אֵף עַל גַּב דְּלֵא הָיוּ – שאין בו שיעור כזית, וכיון שאף משנה
 זו נאמרה בסתם הרי הלכה כמותה שכל שנשתייר כל שהוא כשרה,
 ונמצא לפנינו שתי משניות שנשנו בסתם שיש לפסוק הלכה
 כשתיהם, וכיון שסותרות המשניות זו את זו, מה ראה רבי יצחק ברבי
 יהודה להעדיף את הסתם משנה שממנה יש לשמוע שצריך שיעור
 כזית להכשירה, ולא לפסוק כסתם משנה האחרת שהכשירה אף
 בנשתייר כל שהוא.
 מתרצת הגמרא: **אֲמַרְרֵי נִינְהוּ וְאֵלִיבֵי דְרַבִּי יִחְזִקְיָהוּ –** כלל זה
 שהלכה כסתם משנה נחלקו בו האמוראים האם רבי יוחנן אמרו או
 לא, שרבי יצחק ברבי יוסף שאמר בשם רבי יוחנן שהלכה בכזית, סבר
 שרבי יוחנן לא אמר את הכלל של הלכה כסתם משנה, אלא בכל דין
 שסבר הלכה כמותו אמר במפורש הלכה כאותה משנה, ולא נתן
 כלל דבר על כל המשניות. והאמורא שסבר שרבי יוחנן אמר כלל
 זה, סבר שרבי יוחנן לא פסק הלכה בכזית.
 מימרא רביעית: **דְּאָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּרַבִּי יוֹסֵף אָמַר רַבִּי יִחְזִקְיָהוּ, מְרָה**
שְׁנִיטְקָה בְּמִקּוּם דִּיבּוּקָה לְכַבֵּד וְכִבְדֵּי סוּתְמִתָּה לְנִקְבָּה, כְּשֶׁרָה וְרָאָה
אִירוּ א, וְאֵפִילוּ לְדַעַת רַבִּי יוֹסֵי רַבִּי יְהוּדָה הַסּוּבֵר שְׁבִינְקָה הַמְרָה
טְרִיפָה, בְּמִקְרָה זֶה מוּדָה שְׁכִשְׂרָה מִשּׁוּם שְׁנִסְתָּם הַנִּקְבָּה עַל יַדִּי הַכְּבֵד.
 מימרא חמישית: **וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּרַבִּי יוֹסֵף אָמַר רַבִּי יִחְזִקְיָהוּ, נִיִּקְבָּה**
הַקּוֹרְקָן וְקִיבְתוּ שֶׁל הָעוֹף וְכִי שְׁלֹו – הקליפה הפנימית של
 הקיבה, עדיין קיים בשלימות, **כְּשֶׁר.**
 מסתפקת הגמרא: **אִיבְעִיא לְהוּ, כִּאֲשֶׁר אִירַע לְהִיפֵךְ, נִיִּקְבָּה הַכִּיס**
הַפְּנִימִי וְקוֹרְקָן עֲצֻמוֹ קָזִים בְּשִׁלְמוֹת, מֵאֵ – מה דינו.
 פושטת הגמרא: **הָאֹמֵר רַבִּי יִחְזִקְיָהוּ, נִיִּקְבָּה זֶה כְּלֵא זֶה, או**
זֶה שְׁלֵא כִּנְגֵד זֶה, הִינּוּ אִם נִיִּקְבָּה רַק הַקּוֹרְקָן או רַק הַכִּיס שְׁלוֹ וְכֵן
אִם נִקְבוּ שְׁנֵיהֶם זֶה שְׁלֵא כִּנְגֵד זֶה, כְּשֶׁר. מְבֹאֵר שְׁכֵל שְׁלֵא נִקְבוּ
שְׁנֵיהֶם זֶה כִּנְגֵד זֶה כְּשֶׁרָה.
 אגב חילוק הדין בקורקן בין ניקבו שניהם או לא, מביאה הגמרא
 נידון זה אף בושט: **אָמַר רַבָּא, שְׁנֵי עוֹרוֹת יֵשׁ לֹוּ לְוִשְׁט, הַעוֹר**
הַחַיצוֹן אֲדוּם וְפְנִימִי לָבָן, אִם נִיִּקְבָּה זֶה כְּלֵא זֶה, שְׁנִיִּקְבָּה רַק אֶחָד
מֵהֶם, כְּשֶׁר. מְבֹרַת הַגְּמָרָה: לְמַה לִּי לְמִימֵר – מדוע פירט רבה את
 צבע עור הוושט שהחיצון אדום ופנימי לבן, הרי הכל תלוי רק אם
 הנקב פושל או לא. מפרשת הגמרא: רבה נקט את צבע העורות לפי
 שיש בזה הבדל דין היוצא להלכה, **דְּאִי חֲלִיף –** שאם התחלפו צבעי
 העורות שהחיצון נהיה לבן ופנימי אדום, הרי היא מְרַפָּת.
 הגמרא מסתפקת בדין נקב בושט ובקורקן: **אֲבִעִיא לְהוּ –** נסתפקו
 בני הישיבה, **נִיִּקְבוּ שְׁנֵיהֶם וְשְׁנֵי עוֹרוֹת הוּושֵׁט וְכֵן הַקּוֹרְקָן וְכִיסֵּי שְׁלוֹן**
זֶה שְׁלֵא כִּנְגֵד זֶה, שְׁאִין הַנִּקְבָּה מְכוּון כִּנְגֵד הַנִּקְבָּה הַשְּׁנִי אֵלֵא זֶה
לְמַעַל זֶה לְמַטָּה, מֵהוּ – מה דינו.
 הגמרא פושטת את הספק: **אָמַר מֵר זֹמְרָא מְשֻׁמִּיהַּ דְרַב פַּפְא,**
כְּוִשְׁטֵי אִם אִין הַנִּקְבָּה מְכוּון זֶה כִּנְגֵד זֶה כְּשֶׁר, אֲבֵל בְּקוֹרְקָן, אֵפִילוּ
שְׁאִין הַנִּקְבָּה בְּקוֹרְקָן מְכוּון כִּנְגֵד הַנִּקְבָּה בְּכִיס, פְּסוּל וְטְרִיפָה, מִשּׁוּם
שֶׁהַמֵּאֲכָל מְצֻטֵר בְּנִקְבָּה בְּקוֹרְקָן וּמְחַלְחֵל בְּתוֹךְ הַנִּקְבָּה עַד שְׁיוּצָא
בְּנִקְבָּה הַשְּׁנִי.
 מקשה הגמרא: **מִתְקִיף לָהּ רַב אֲשִׁי עַל דְּבִרֵי מֵר זֹמְרָא בְּשֵׁם רַב**
פַּפְא, אֲדִרְבָּה, הֲלֵא הִיפֵךְ הַדְּבָרִים הוּא הַנְּכוּן, וְוִשְׁט דְּאֲבִלְהַ בְּיָה
וְפַעֲיָא בְּיָה – הוושט כיון שאוכלת בו, ומוציאה קול בקנה ססמוך
 אליו, **וְוִוֹה –** הוושט מתרחב, **נְמָרָא לִיָּה וְפַשְׁטָה לִיָּה –** ומכווצת

מחמת קשיות אלו חוזרת בה הגמרא ממה שסברה בתחילה בדעת
 תנא דבי רבי ישמעאל: **אֵלֵא הֵנָּה תְּרִיבֵי דְאִפְקָה, לֹא תִיפִיק –** שני
 הטרפות הללו (בהמה שנחתכו רגליה וגלודה) שהוצאת ממנין
 הטרפות, אל תוציאם, שבתחילה העמידה הגמרא שתנא דבי רבי
 ישמעאל סובר כתנא המכשיר בשני טרפות אלו, חזאת משום שלא
 יקשה עליו שאם כן יש יותר משמונה עשרה טרפות, אבל עתה
 שמנינו את כל הטרפות משם אחד כטריפה אחת, שכל הנקובים
 כטריפה אחת, וכל הפסוקים כטריפה אחת, הרי שחסר ממנין
 הטרפות שתי טרפות, לכן בהכרח צריך לומר שסבר תנא דבי רבי
 ישמעאל כחכמים המתריפים במקרים אלו, ובכך נשלם מנין
 הטרפות לשמונה עשרה בלבד.
 הגמרא מונה מיני טרפות הכוללות בתוכם כמה מינים: **אָמַר עוֹלָא,**
שְׁמוֹנָה מִינֵי מְרַפּוֹת נְאֻמְרוּ לֹו לְמַשָּׁה רַבִּינוּ בְּסִינֵי, וְבַהֶם כְּלוּלוֹת
כֹּל הַטְּרִיפוֹת, וְהֵם: א. נְקִיבָה, כְּכֵל אֵלֹו שְׁאִסוּרוֹת מִחֻמַּת שִׁישׁ בַּהֶם
נִקְבָּה. ב. וְפִסְקָה, שְׁנַחְתָן אֲבַר בְּגוּפָה כְּגוֹן פְּסוּקַת הַגְּרוּגֵרָה. ג.
נְטוּלָה, שְׁנַחְסֵר מִמֶּנָּה אֲבַר כְּנִיטֵל הַכְּבֵד. ד. וְחִסּוּרָה, שְׁנַחְסֵר בְּבַהֲמָה
חֶלֶק מֵאֲבַר מְסוּיִם, כְּרִיָּאָה שְׁחִסְרָה. ה. קְרוּעָה, שְׁנַעֲשָׂה קֶרַע בְּאֲבַר
כְּנַקְרַע רוּב הַכְּרֵס. ו. וְדִרְסָה, שְׁנַעֲץ אִירִי או זָבַב צְפוּרְנֵי בַּהּ. ז.
נְפֻלָה מִן הַגֵּן. ח. וְשִׁבְנָרָה בְּעֲצֻמוֹת או בְּגוּלְגוּלָתָה. וְכוּונָתָה עוֹלָא
בְּכֵלִים אֵלֹו לְאִפְקֵי לְקוּוֹתָא – למעט אופן שלקחה הכליה מחמת
 מכה, **דְּרַבִּישׁ בַּר פַּפְא הַטְּרִיף בְּמִקְרָה זֶה, וְעוֹלָא סִבַּר שְׁאִינָה טְרִיפָה.**
 מבארת הגמרא כמה טרפות כולל מין נקובה: **אָמַר הִיאֵי בַר רַבָּא,**
שְׁמוֹנָה אֹפְנִים שֶׁל מְרַפּוֹת יֵשׁ בְּנִקְוִבָה, וְאִם תִּאֲמַר – תקשה, הרי
 במשנה הזכירו **תִּשְׁעָה** אופנים של נקובה, שכן יש להוסיף את מה
 ששנינו 'ניקבה המרה'. יש להשיב, שניקבה המרה, **רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי**
יְהוּדָה קִתְּנֵי לָהּ שְׁטְרִיפָה הִיא, וְדַעַת יְחִיד הִיא וְאִין הִלְכָה כְּמוֹתָהּ,
דְּתִנְיָא בְּבִרְיָתָא, נִיִּקְבָּה הַקִּיבָּה או שְׁנִיִּקְבוּ הַדִּקְסִים (–מַעֲיִיִם) מְרַפָּה,
רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה מוֹסִיף וְאֹמֵר, אֵף נִיִּקְבָּה הַמְרָה טְרִיפָה, וְיֵשׁ
לְשִׁמוּעַ מִכָּאן שֶׁרַק דַּעַת רַבִּי יוֹסֵי רַבִּי יְהוּדָה כֵּךְ הִיא, אִךְ לְתַנָּא קָמָא
אִינָה טְרִיפָה, וְלִכֵּן סִבַּר חִיָּיא בַר רַבָּא שְׁאִינָה מִמֶּנִּין הַנְּקוּבִים.
 הגמרא מביאה מימרות שאמר רבי יצחק ברבי יוסף בשם רבי יוחנן,
 העוסקות בנידון של נקב במרה, ואגב הראשונות מביאה עוד מימרות
 בשמו: **(הַלְכּוֹת, חֶבֶר, בְּזוּרָה, מְרָה, וְקוֹרְקָן, תִּיבּוֹת אֵלֹו הֵם סִימְן**
לְמִימְרוֹת שְׁיוּבָאוּ). מימרא ראשונה שבה חולק על חייא בר רבא
 שהכשיר בניקבה המרה: **אָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּרַבִּי יוֹסֵף אָמַר רַבִּי יִחְזִקְיָהוּ,**
הֲלֵכָה בְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה שְׁנִיִּקְבָה הַמְרָה טְרִיפָה.
 מימרא שניה: **וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּרַבִּי יוֹסֵף אָמַר רַבִּי יִחְזִקְיָהוּ, מֵאֵ**
אֲתִרְדּוּ לִיָּה חֶבְרִיָּה – מה הטענה שהשיבו לו חבריו (וחכמים) **לְרַבִּי**
יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה שְׁסִבַר נִיִּקְבָה הַמְרָה טְרִיפָה. מְבֹאֵר רַבִּי יִצְחָק,
שְׁנֵאֲמַר בְּאִיּוֹב שְׁנָתָן ה' רְשׁוֹת לְשִׁטְן לְפַגּוֹעַ בּוּ, וְאִמַּר אִיּוֹב עַל עֲצֻמוֹ
(איוב טו טז) 'שִׁפְפוֹךְ לְאִיִּין מְרַדְתִּי', הִרִי שְׁנַשְׁפַּכָה מִרְתּוֹ שֶׁל אִיּוֹב, וְאִף
עַל פִּי כֵן עָרְוִין אִיּוֹב גִּזְרוּם, מוֹכַח שְׁאִין שְׁחָרוֹן בְּמִרָה גִזְרוּם מִיָּתֵד
לְאֲדָם, וְהוּא הַדִּין שְׁלֵא יִגְרוּם טְרִיפָה בְּחֻמָּה. אָמַר לָהֶם רַבִּי יוֹסֵי
בְּרַבִּי יְהוּדָה, אִין מוֹכְרִין מַעֲשָׂה נְפִים לְהַבִּיא רֵאִיָּה מִהוּן, דְּאִי לֹא
תִּימָא חֶבֶי, אֵלֵא תִסְבּוּר שְׁמַעֲשָׂה הַשִּׁטְן לְאִיּוֹב לֹא הִיָּה נֵס, אִם כֵּן
אִיךְ תִּפְרֹשׁ אֶת הַפְּסוּקָה בּו אִמַּר עוֹד אִיּוֹב עַל עֲצֻמוֹ (שם) 'פִּלְחָה בְּלִוְרֵי
וְלֹא תִמְלֵל, וְכִי אָדָם שִׁלְקָה בְּכֵלִיּוֹת מִי קָא תִי – האם יכול לחיות,
אֵלֵא בְּהַכְרַח צְרִיךְ לומר דְּנִיפָא שְׁאִינֵי – שונה הוא מקרה זה שכל
 קיומו של איוב אחר שפגע בו השטן, מעשה ניסים היה, שכן ציוה ה'
 את השטן, **דְּבִתִּיב (שם טז ב) 'יֵאמַר ה' אֵל הַשִּׁטְן הֵנּוּ בִידְךָ (רַק) [אֵף]**
אֶת נַפְשׁוֹ שְׁמוֹר', הִרִי שְׁנִיתָן רְשׁוֹת לְשִׁטְן לְשִׁטְן לְשִׁטְן אֶת אִיּוֹב מִכַּת מוֹת
וְלִכֵּן נִצְטוּוּהָ לְשִׁמוֹר אֶת נַפְשׁוֹ, הַקָּא נְמִי לִגְבֵי מִרְתּוֹ שְׁנַשְׁפַּכָה
לְאִרְץ, נִיפָא שְׁאִינֵי, וְכִיּוֹן שְׁמַעֲשָׂה נִיִּסִים הִיָּה אִין לְהַבִּיא רֵאִיָּה מִמֶּנּוּ
לְדִין טְרִיפָה, וְיִכּוּל לְסַבּוּר שְׁבִינְקָה הַמְרָה טְרִיפָה.
 מימרא שלישית: במשנה נתבאר שבניטל הכבד ולא נשתייר הימנו
 כלום נעשית הבהמה טריפה, ומשמע שאם נשתייר מן הכבד אפילו
 משהו כשרה, והגמרא לקמן (מב) מקשה סתירה ממשנה אחרת (נד),
 שמבואר בה שבניטל הכבד ונשתייר כזית כשרה, משמע שבפחות

המשך ביאור למס' חולין ליום שני עמ' א

12 הגמרא דנה בניקב הוושט ואחר כך נסתם: וְאָמַר רַבָּה, קָרוּם שְׁעָלָה
13 מִחֶמֶת מְבֵה וסותם את הנקב שְׁפִוּוֹשֵׁט, אֵינּוּ קָרוּם – אין קרום זה
14 נחשב כסתימה להכשירה ואפילו שהקרום עבה, משום שאינו
15 מתקיים.
16 הגמרא דנה אם יש בדיקה לוושט: וְאָמַר רַבָּה, וּוְשֵׁט אֵין לוֹ בְּדִיקָה
17 מְבַחוּץ – אי אפשר להכשירו על ידי בדיקה בעור החיצון לראות
18 שלא ניקב, משום שהעור אדום ואין ניכר בו טיפת דם, אֵלָא רק
19 בְּפָנִים שהעור לבן ניכר בו דם ואפשר לבודקו.
20 שואלת הגמרא: לְמַאי נִפְקָא מִיָּנָה – איזה דין יוצא מחילוק זה
21 שבאופני בדיקת הוושט.

1 אותו ומותחת אותו, ומחמת זאת זְמַנֵּן דְּמִיְהַנְדְּוִין בְּתַרֵּי הַרְדֵּי –
2 פעמים שיזדמנו הנקבים להיות מכוונים זה כנגד זה, ומטעם זה יש
3 לחשוש לניקבו זה שלא כנגד זה שעושה את הבהמה טריפה, אבל
4 בקוּרְקָבֵן דְּמִיְנַח נִיחָ בְּדָקָא קָאֵי – בקורקבן שתמיד נח במצב אחד
5 ועומד על מקומו בלי להמתח ולהתכווץ, אף שישנם שני נקבים, מכל
6 מקום שני הנקבים במקומם עומדים ולעולם הרי הם זה שלא כנגד
7 זה, ומטעם זה יש להכשירה, ומדוע אמר רב פפא היפך הסברא.
8 מחמת טענה זו חוזרת בה הגמרא ומתקנת את השמועה בשם רב
9 פפא. מבארת הגמרא: אָמַר לִיה רַב אֶחָא בְּרִיה דְּרַב יוֹסֵף לְרַב אֲשֵׁי,
10 הֲבֵי אֲמַרִּינוּ – כר נאמרו הדברים משמיה דמר זוטרא דאמר

59 שואלת הגמרא עוד: ומאי שנא מספק אם נמצאת טומאה ברשות
60 היתיד שהדין באדם העובר שם ואינו יודע אם נטמא דספקו טמא -
61 שיש לו דין טומאה מספק, ומדוע עולא הכשיר מספק.
62 משיבה הגמרא בשאלה על המקשו: ולימעימיך - לשיטתך שמבקש
63 אתה לדמות את דינו של עולא לדין ספק טומאה, מדוע מדמה הך
64 לספק טומאה ברשות היחיד שטמא ומכח זה מקשה, אדרבה,
65 נידמיה - נדמה לספק טומאה ברשות הרבים, שהדין הוא
66 שהעובר שם ואינו יודע אם נטמא, דספקו טהור, ויהא דין זה סיוע
67 לדברי עולא. אלא בהכרח מה שאין להשוות בין דין טומאה לשאר
68 ספיקות הוא משום דהתם הלבנתא גמירי לה מפוטא - שדין זה
69 ספק טומאה ברשות הרבים טהור, הוא נלמד מהלכה למשה מסיני
70 מדין סוטה, וכן דין זה ספק טומאה ברשות היחיד ספיקו טמא אף
71 הוא נלמד מהלכה למשה מסיני מדין סוטה, ואין טעם וסברא
72 בהלכות אלו, ולכן אי אפשר ללמוד מהם לשאר ספיקות.
73 הגמרא מביאה דעה החולקת בדין ישוב קוץ בושת: יתיב ההוא
74 מרבנן קמיה רב כהנא, ויתיב וקאמר, נמצאת קוץ בושת איתמר
75 - על כך אמר עולא את דינו, והיינו שרק אם נמצא קוץ בושת בזה
76 חידש שלא חוששים שנקרעו שני העורות, אבל אם ישב הקוץ בעור
77 הושת, והיינו שנתחב בו, היישינן שמא נקרעו שני העורות, ואף שאין
78 רואים זאת יש לחוש שמא נתת על ידי קרום חממת המכה - אינו
79 נחשב כסתימה לנקב. אמר להו רב כהנא, לא תצייתו ליה - אלא
80 תשמעו לדברי חכם זה, משום שסברא יש בדבר לומר שעולא אפילו
81 בישב לו קוץ בושת איתמר - אמר את דינו, שלא חוששים שנקרעו
82 שני העורות, משום שרק בזה ישוב קוץ בושת יש חידוש בדבריו,
83 אבל נמצאת קוץ בושת לא איצטריך ליה לעולא להשמיענו דין
84 זה שלא חוששים לנקרעו שני העורות, דכוליהו חייו ברייתא קוצי
85 אכלן - שהרי כל חיות הבר הרועות ביערות אוכלות קוצים, ולא
86 שמענו שיהיו טריפה מחמת הקוצים, אלא בהכרח שעולא אמר את
87 דינו בישוב, שבזה יש חידוש שלא חוששים לנקב בושת.
88 הגמרא ממשיכה לעסוק בדיני הושת בחלק הנקרא תורבץ הושת:
89 איתמר - נאמר בבית המדרש, תורבץ תוושט, שהוא תחילת הושת
90 במקום חיבורה ללחי, רב אמר, בנקב במשהו היא טרפה, ושמואל
91 אמר, רק בנחתך ברובו טרפה.
92 מבאר הגמרא את מחלוקתם: רב אמר במשהו, משום שסבר
93 שמקום תורבץ הושת מקום שחיטה הוא, וכוונתו עצמו שאם ישחט
94 שם תהא כשרה, ואם כן דינו כוושט שניקב במשהו טרפה. ושמואל
95 אמר שרק בנחתך ברובו, משום שסבר שתורבץ הושת לאו מקום
96 שחיטה הוא, ואינו חלק מהוושט, ולכן אין דינו כוושט שנקובתו
97 במשהו, אלא יש לו דין בפני עצמו, שאם נחתך טרפה, ובנחתך רובו
98 חשוב כנחתך כולו.
99 מבררת הגמרא: הי ניהו - מה הוא, כלומר מהיכן עד היכן הוא
100 המקום הנקרא תורבץ הוושט.
101 משיבה הגמרא: אמר רבי בר מר עוקבא אמר שמואל, כל מקום
102 שחותרבו ומרתיב - שחלל הושת מתרחב, זה הוא תורבץ הוושט,
103 אבל אם חותרבו ואינו מתרחב אלא עומד במקומו, והוושט עצמו.
104 אמר להו רב פפי, והרי מר לא אמר הכי - רבי אינו אומר כן, ומנו
105 - ומיהו רבי, הוא רב ביבי בר אבבי, אלא מפרש את מקום תורבץ
106 הושת כך, שכל מקום שחותרבו ועומד במקומו, זה תורבץ הוושט,
107 אלא אינהו וושט עצמו, כל שחותרבו וכווין - שכאשר חותרך את
108 הושת שפת החתך מתכווץ כלפי פנים ונעשה עיגול חלל הושת קטן.
109 דעה שלישית בפירוש מקום תורבץ הושת: רבי יונה אמר וזרם
110 מבלעתא - מקום בית הבליעה, והוא החלק הסמוך ביותר לפי הושת.
111 מבררת הגמרא: וכפה הוא שיעור זה בבית הבליעה. משיבה הגמרא:
112 אמר רב אוביא, פחות משערתא ועדיף מהיתא - שיעורו הוא
113 פחות מאורך של גרגיר שעורה ויותר מאורך של גרגיר חיטה.
114 הגמרא מביאה מעשה ופסק הלכה בדין תורבץ הושת: תהוא תורבץ
115 דהיה - מעשה בשור שהיה שייך לכני רב עוקבא, דאתחיל ביה -
116 שהתחיל בו את השחיטה מעט בתורבץ הוושט, ונמר את רוב

1 מתרצת הגמרא: לבהמה שיש ספק אם היא דרוסה, כגון שמצא חיה
2 ממין הדורס בתוך עדר בהמות שהיא שותקת והן צועקות, שחוששים
3 שצועקות מחמת שדרסה בהן, וצריך לבדוק את הוושט של כל בהמה
4 אחר השחיטה מבפנים אם נעשה הבשר אדום מחמת הארס, וזה הוא
5 ההבל היוצא להלכה מדברי רבה, שהעור הפנימי שהוא לכן ניכר
6 בו אם יש אדמיות מחמת הארס או לא, אבל העור החיצוני שאדום
7 הוא, אין לו בדיקה, משום שלא ניכר בו האדמיות.
8 הגמרא מביאה מעשה בדין בדיקת הושת: תהיא - היתה בהמה
9 שהיה בה ספק אם היא דרוסה, דאתא לקמיה דרב, הוה קא
10 בדיק ליה רבה לוושט מאברא - ובדק לה רבה את הושת מבחוץ.
11 אמר ליה אבבי, והא מר הוא דאמר - והרי מר (רבה עצמו) הוא
12 שאמר שוושט אין לו בדיקה מבחוץ אלא מבפנים. אפכיה רבה,
13 ובדיקה - הפך רבה את עור הושת, ובדק אותו מבפנים, ואישתכח
14 עליה תרי קורטי דמא, וטרפה - ומצא בו שני מקומות שהיה בהם
15 מעט דם, והסריף את הבהמה. מבאר הגמרא: ורבה שהחל בבדיקת
16 העור החיצון, נמי לתדורי לאבבי הוא דבעי - כל כוונתו במעשה
17 זה, לבדוק את אבבי ולראות אם ישאל מיד כשיראה שנעשה לא
18 כדין.
19 הגמרא מבאר אימתי אין חוששים לקרום שעלה מחמת המכה:
20 אמר עולא, ישוב לו קוץ פוושט הבהמה על ידי שאכלה קוצים,
21 ונתחב קוץ לתוך עור הושת הפנימי, ולא נראה הקוץ מצידו החיצוני
22 של הושת, וגם אין שום אדמיות במקום הנקב הפנימי, אין הוושט
23 שמוא כאשר ניקב בתחילה היה הנקב מפולש בשני עורות הושת,
24 ואחר כך הבריא מחמת קרום שעלה על גבי המכה, שאם אכן כך
25 היה, הלא שנינו לעיל שאין קרום זה מועיל וטרפה הבהמה, אלא כיון
26 שלא ראינו שנקב הקוץ את שני העורות, אין חוששים לנקב והבהמה
27 כשרה.
28 (דרם, התיבות, פספין, טמאה. תיבות אלו הם סימן לקשיות על
29 עולא.) הגמרא מביאה להקשות על עולא מדמיון למקרים אחרים
30 שאסוריה מספק. מקשה הגמרא: ולעולא שהכשיר במקום שיש ספק
31 אם היה נקב בושת, מאי שנא מספק בבהמה אם היא דרוסה, כגון
32 שנכנס אריה לעדר בהמות שאנו חוששים שמא הכניס בה ארס
33 וצריכה בדיקה.
34 מתרצת הגמרא: קפבר עולא כדעת רב (ג). שאין הוושטין לספק
35 דרוסה, ולכן הכשיר אף בישוב לו קוץ בושת.
36 שואלת הגמרא עוד: ומאי שנא ספק זה באופן שישוב קוץ בושת
37 משתי התיבות המנוחות לפנינו, אחת של חלב ואחת של שומן,
38 ואינו יודע להבחין מה חלב ומה שומן, שאסור לאכלם, ואם אכל
39 אחד מהם חייב בקרבן אשם תלוי הבא על ספק איסור כרת, הרי
40 מבואר בזה שכשיש ספק איסור לפנינו אסור לאוכלו, ומדוע עולא
41 התיר את הבהמה מספק.
42 מתרצת הגמרא: תם איתחוק איפורא והבא לא אתחוק איסורא,
43 כלומר, במקרה של שתי תיבות החזק הדבר לאיסור מאחר שוראי
44 מעורב כאן דבר האסור, ולכן כל חתיכה אסורה שאכלה מספק, אבל
45 כאן בישוב קוץ לא החזקה בכך הבהמה לאיסור, שכן עצם הדבר
46 שיושב קוץ בושת אינו כלום, ורק ספק יש אם אירע שניקב ואסורה
47 או לא.
48 שואלת הגמרא עוד: ומאי שנא מהשושט פספין בדוקה ולא היה בה
49 שום גנב, ואחר השחיטה נמצאת הסכין פגומה, שהבהמה אסורה
50 מספק שמא נפגמה הסכין בעור קודם השחיטה, ונמצא ששחט בסכין
51 פגומה שנבלה היא, הרי מצינו שהבהמה אסורה מספק אף שלא היה
52 חזקת איסור בדבר.
53 מתרצת הגמרא: תם - שם אף על פי שלא החזק איסור בתחילה,
54 אבל בסוף איתיליד לה ריעותא פספין - נולד סיבה המרעת את
55 חזקת שלימות הסכין, וכיון שלפנינו סכין פגומה לכן יש לחוש לצד
56 זה ולאסור מספק שמא היתה פגומה קודם שחיטה, אבל בישוב קוץ
57 בושת שלפנינו רואים שאין הקוץ עובר את שני העורות, אם כן אין
58 לפנינו סיבה לחשוש שהיה נקב ונטמא.

המשך ביאור למס' חולין ליום שני עמ' ב

21 הגמרא: **אֵינְלִגְלִל מִלְתָּא מְטָאי לְקָמִיה** – התגלגל הדבר (פסק דין זה
 22 של רבא), והגיע לפני **דְרָבִי אָבָא, אָמַר לְהוּ, תוֹרָא** (–השור) **בֵּין**
 23 **לְרַב בֵּין לְשְׁמוּאֵל, שְׂרִי** – מותר באכילה, שהרי לרב הסובר
 24 שנקובתו במשהו הוא משום שמקום שחיטה הוא, ואם כן יש
 25 להכשיר, ולשמואל שתורת נקב עליו ומשום שאינו מקום שחיטה,
 26 אינו טרף אלא אם נחתך ברובו. **זִילוּ אָמְרוּ לִיה לְבָרִיה דְרַב יוֹסֵף**
 27 **בְּרַ חַמָּא** – לכו אמרו לו לבנו של רבי יוסף בן חמא (שהוא רבא),
 28 **דְלִשְׁלִים דְמִי תוֹרָא לְמָרִיה** – שישלם את דמי השור לבעליו, משום
 29 שהטריף אותו שלא כדִין, שברייטא מפורשת היא שלא עושים
 30 כחומרתו של דעה אחת ומצד שני כחומרתו של הדעה החולקת.
 31 הגמרא מביאה עוד אמורא שהקשה על רבא: **אָמַר מַר בְּרִיה** (–בנו)
 32 **דְרַבִּינָא, מוֹתְבִינָא תוֹבְתָא כְּלָפִי סְנְאִיה דְרַבָּא** – מקשה אני קושיא
 33 כלפי שונאו של רבא (היינו כלפי רבא עצמו, רק אמר זאת בלשון
 34 רכה ונקיחה), שכך שנינו בברייתא, **לְעוֹלָם** בכל מקום שנחלקו בית
 35 שמאי ובית הלל **הִלְכְתָא** (–ההלכה היא) **בְּדַבְרֵי בֵית הַלֵּל, וְהַרוּצָה**
 36 **לְעִשׂוֹת בְּדַבְרֵי בֵית שְׁמַאי, עוֹשֶׂה, וְהַרוּצָה לְעִשׂוֹת בְּדַבְרֵי בֵית**
 37 **הַלֵּל, עוֹשֶׂה.** אבל אם עושה **מְקוּלֵי** – כקולת **בֵּית שְׁמַאי**, ומצד שני,
 38 באותו ענין, לגבי דין אחר, עושה **מְקוּלֵי** – כקולת **בֵּית הַלֵּל**, הרי הוא
 39 **רְשָׁע.**

1 השחיטה **כְּוֹשֵׁט** עצמו. **אָמַר רַבָּא, רְמִינָא עָלֶיהָ חוּמְרֵי דְרַב וְחוּמְרֵי**
 2 **דְשְׁמוּאֵל וְטְרִיפְנָא לִיה** – מטילים אנו על שור זה חומרתו של רב
 3 וחומרתו של שמואל ומטריפים את השור. ומבאר רבא את דבריו:
 4 מטילים אנו עליו את **חוּמְרֵי דְרַב, דְאָמַר רַב,** נקב בתורבץ הושט
 5 עושה את הבהמה טריפה אפילו **כְּנֻקְבַּ מְשָׁהוּ,** ואם תשאל מדוע
 6 הבהמה טרפה, **וְהָאָמַר רַב,** הטעם שנקב מטריף אפילו במשהו הוא
 7 משום שתורבץ הושט **מְקוּם שְׁחִיטָה הוּא,** ואם כן חיתוך התורבץ
 8 הלא הוא חלק ממעשה השחיטה, וכיון שמקום שחיטה הוא, הרי
 9 שחיטה כשרה היא, שהרי בשחיטה זו לא היה נקב בלבד, אלא שחט
 10 את כל הושט ורק החל בתורבץ הושט. עונה רבא, משום שלגבי
 11 מקום שחיטה אנו מחמירים **כְּשְׁמוּאֵל, דְאָמַר** שמקום תורבץ הושט
 12 **לֹא מְקוּם שְׁחִיטָה הוּא,** ואם כן חיתוך במקום זה, אין שם שחיטה
 13 עליו אלא סתם נקב, ולכן עושה את הבהמה טריפה. ואם תשאל
 14 **שׁוּב, אִי** מחמיר אתה **כְּשְׁמוּאֵל, הָאָמַר** שאין נקב מטריף בתורבץ
 15 הושט אלא אם נחתך **כְּרוּבּוּ,** ובמקרה זה הרי חתך בתורבץ הושט רק
 16 משהו, שהרי את רוב השחיטה עשה בושט עצמה, ומדוע הבהמה
 17 טרפה. עונה רבא, שבדין זה אנו מחמירים **כְּרַב, דְאָמַר** שנקובתו
 18 **כְּמְשָׁהוּ,** ונמצא שמחמירים מצד אחד כרב שנקב במשהו, ומצד שני
 19 כשמואל שאינו מקום שחיטה, ולכן הבהמה טרפה.
 20 מביאה הגמרא שהאמוראים תמדהו על פסק זה של רבא. מספרת